

OBRAZLOŽENJE

UVOD

Zbog održavanja parlamentarnih izbora, Hrvatski sabor sukladno članku 42. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08) donosi Odluku o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2012. godine.

U razdoblju privremenog financiranja nastavlja se financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima. U tom razdoblju ne mogu se financirati novi programi proračunskih korisnika.

Privremeno financiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca proračunske 2012. godine. Nakon proteka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun 2012. godine.

MAKROEKONOMSKI OKVIR

Središnja projekcija realnog rasta bruto domaćeg proizvoda za 2012. godinu iznosi 2,5% i temelji se na povoljnijim ostvarenjima visokofrekventnih pokazatelja iz realnog sektora u dosadašnjem dijelu 2011. godine te na pretpostavljenoj stabilizaciji gospodarskih kretanja u međunarodnom okruženju tijekom nadolazećeg razdoblja. Navedena projekcija podložna je određenim rizicima koji proizlaze iz visoke razine neizvjesnosti u globalnom financijskom i gospodarskom okruženju. To se u prvom redu odnosi na dužničku krizu pojedinih zemalja članica Europske unije.

Rast gospodarske aktivnosti u središnjoj projekciji temeljen je na oporavku osobne potrošnje te pokretanju novog investicijskog ciklusa. Očekuje se da će ubrzanje gospodarske aktivnosti biti postupno s obzirom na vrijeme potrebno da se mjere ekonomske politike u potpunosti prenesu na realna kretanja. U takvim uvjetima gospodarska aktivnost će se polako približavati potencijalnoj stopi gospodarskog rasta, no jaz će još uvijek biti dovoljno velik da ublaži negativne šokove na strani ponude te se i u 2012. godini očekuje niska inflacija od oko 2%.

PROCJENA KRETANJA PRIHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2012. GODINE

Projekcije prihoda za prvo tromjesečje 2012. godine temelje se na procijenjenim makroekonomskim pokazateljima. U tom razdoblju ukupno se planira prikupiti 25,2 milijarde kuna prihoda.

Prihodi od **poreza na dohodak** za prvo tromjesečje 2012. projiciraju se u iznosu od 462,2 milijuna kuna, a procjena je temeljena na kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti.

U istom razdoblju planira se prikupiti 1,6 milijardi kuna prihoda od **poreza na dobit**, dok se od **poreza na dodanu vrijednost** očekuje 8,9 milijardi kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na procijenjenom rastu osobne potrošnje.

Za prvo tromjesečje 2012. **prihodi od trošarina** planirani su u iznosu od 2,5 milijardi kuna te planirani iznos pokazuje međugodišnje povećanje koje je u značajnoj mjeri pod utjecajem trošarina na duhanske proizvode. Naime, od 1. listopada 2010. proporcionalne trošarine na cigarete povećane su s 30% na 33% od maloprodajne cijene, radi postupnog dostizanja minimalnih uvjeta i iznosa trošarine na cigarete propisanih direktivama EU. Očekujući navedene izmjene trgovci su stvorili određene zalihe cigareta s nižom trošarinom, što je, između ostaloga, imalo utjecaja na prikupljanje prihoda po ovoj osnovi u prvim mjesecima 2011. godine.

Projekcija prihoda od **carina** za prvo tromjesečje 2012. iznosi 404,8 milijuna kuna.

Temeljeno na kretanju bruto plaća i broja zaposlenih planirani iznos **prihoda od socijalnih doprinosa** u prvom tromjesečju iznosi 9,5 milijardi kuna.

Projekcija **prihoda od pomoći** u najvećoj mjeri se temelji na očekivanim sredstvima pomoći Europske unije. Ostale pomoći odnose se na pomoći inozemnih vlada, pomoći unutar opće države i pomoći iz proračuna. Plan ukupnih prihoda od pomoći za prvo tromjesečje 2012. iznosi 107,3 milijuna kuna.

U prvom tromjesečju 2012. planirano je da će se **prihodi od imovine** ostvariti u iznosu od 220,2 milijuna kuna, pri čemu se najveći dio odnosi na prihode od nefinancijske imovine.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada za prvo tromjesečje 2012. godine projicirani su u iznosu od 924,2 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija u prvom tromjesečju planiraju se u iznosu od 10,3 milijuna kuna, dok se prihodi od **kazni, upravnih mjera i ostali prihodi** planiraju u iznosu od 119,9 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine za prvo tromjesečje 2012. projicirani su u iznosu od 96,6 milijuna kuna. Najveći dio tih prihoda odnosi se na prihode od prodaje proizvedene dugotrajne imovine i to u iznosu od 70,3 milijuna kuna.

Tablica 1: Prihodi privremenog financiranja 2012. godine

mil. HRK	2010.	Plan 2011.	Plan I.-III. 2012.	Indeks 12./11.
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	107.784,7	107.403,2	25.174,7	23,4
6 PRIHODI POSLOVANJA	107.466,4	107.051,9	25.078,1	23,4
61 Prihodi od poreza	61.808,9	60.996,5	14.186,1	23,3
Porez i prerez na dohodak	1.201,5	1.056,7	462,2	43,7
Porez na dobit	6.407,1	5.685,2	1.554,8	27,3
Porezi na imovinu	444,0	504,1	97,4	19,3
Porezi na robu i usluge	50.247,8	52.068,8	11.666,9	22,4
- Porez na dodanu vrijednost	37.688,5	39.313,7	8.886,4	22,6
- Porez na promet	123,9	128,0	32,0	25,0
- Posebni porezi i trošarine	11.239,7	11.531,7	2.479,8	21,5
- Ostali porezi na robu i usluge	524,1	565,8	125,7	22,2
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	49,0	49,8	10,2	20,4
- Naknade za priređivanje igara na sreću	622,7	479,8	132,9	27,7
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.644,4	1.681,7	404,8	24,1
Ostali prihodi od poreza	1.864,0	0,0	0,0	
62 Doprinosi	38.712,4	39.316,9	9.510,0	24,2
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	17.751,6	18.099,8	4.335,6	24,0
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	19.153,4	19.358,8	4.725,7	24,4
Doprinosi za zapošljavanje	1.807,4	1.858,3	448,7	24,1
63 Pomoći	706,5	1.254,5	107,3	8,6
64 Prihodi od imovine	2.120,6	1.392,8	220,2	15,8
Prihodi od financijske imovine	555,3	426,9	5,9	1,4
Prihodi od nefinancijske imovine	1.565,3	859,5	196,9	22,9
Prihodi od kamata za dane zajmove	0,0	106,5	17,4	16,3
65 Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.525,4	3.471,7	924,2	26,6
Upravne i administrativne pristojbe	866,1	837,3	190,9	22,8
Prihodi po posebnim propisima	2.659,4	2.634,4	733,4	27,8
66 Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	67,7	83,7	10,3	12,3
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	51,8	69,7	9,1	13,1
Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	15,9	14,0	1,2	8,3
68 Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	524,8	535,7	119,9	22,4
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	318,3	351,3	96,6	27,5
71 Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	45,9	32,4	26,1	80,5
72 Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	266,4	318,3	70,3	22,1
74 Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	6,0	0,6	0,2	35,1

Izvor: Ministarstvo financija

PROCJENA KRETANJA RASHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2012. GODINE

U prva tri mjeseca 2012. godine prema odredbama Zakona o proračunu nastavljaju se financirati isključivo oni programi, aktivnosti i projekti koji su neophodni za obavljanje poslova i funkcija proračunskih korisnika državnog proračuna te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima.

Sukladno navedenom ukupno planirani rashodi u prvom tromjesečju 2012. iznose 27,3 milijarde kuna.

Člankom 42. Zakona o proračunu utvrđeno je da se privremeno financiranje u 2012. godini obavlja razmjerno $\frac{1}{4}$ ukupno ostvarenih prihoda 2010., a u vremenu najdužem za prva tri mjeseca 2012. Budući da je ukupno ostvarenje prihoda 2010. iznosilo 107,8 milijardi kuna, $\frac{1}{4}$ predstavlja iznos od 26,9 milijardi kuna. U toj visini planirani su rashodi proračunskih korisnika financirani iz izvora financiranja opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici. U razdoblju privremenog financiranja ne mogu se otvarati nove aktivnosti i projekti za izvore financiranja opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici, već se isključivo financiraju oni obuhvaćeni državnim proračunom za 2011. godinu.

Uz ekonomsku, programsku i organizacijsku klasifikaciju, klasifikacija po izvorima financiranja uvedena je u sustav državnog proračuna (ali i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) kako bi se osiguralo praćenje korištenja sredstava dobivenih temeljem naplate različitih prihoda. Za svaki od prihoda određeno je uz koji se od izvora financiranja veže, a rashodi se izvršavaju s obzirom na plan i ostvarenje prihoda prema izvorima. Dakle, izvori financiranja su skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene.

Osnovni izvori financiranja jesu opći prihodi i primici, doprinosi, vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i namjenski primici.

Izvori financiranja opći prihodi i primici, doprinosi te namjenski primici utječu na visinu deficita proračuna. Za ostale izvore financiranja proračunska potrošnja ograničena je visinom ostvarenja prihoda u tim izvorima te zato nemaju utjecaj na deficit proračuna. Zakonom o proračunu daje se fleksibilnost u izvršavanju rashoda i izdataka koji se financiraju iz izvora prihodi za posebne namjene, pomoći i donacije na način da se propisuje mogućnost njihova izvršavanja u iznosima većim od planiranih, a ograničenje se postavlja na razinu ostvarenja prihoda. Dodatno, neiskorišteni prihodi iz ovih izvora u jednoj godini mogu se prenijeti i trošiti u drugoj godini. Za izvor vlastiti prihodi ograničenje potrošnje također je postavljeno na ostvarenju prihoda.

Sukladno navedenim odredbama Zakona o proračunu, rashodi financirani iz izvora vlastiti prihodi, pomoći, donacije i prihodi za posebne namjene planirani su u iznosima očekivanih priljeva u prva tri mjeseca 2012. i iznose 348,7 milijuna kuna. Isti ne ulaze u limit od $\frac{1}{4}$ prihoda 2010. godine jer im je Zakon o proračunu dao tu fleksibilnost, ali i ograničio izvršenje na način da se aktivnosti i projekti iz ovih izvora, bez obzira na planirani iznos, ne mogu izvršavati ako sredstva prethodno nisu prihodovana.

Tablica 2: Rashodi privremenog financiranja prema izvorima financiranja

mil. HRK	2010.	Plan 2011.	Plan I.-III. 2012.	Indeks 12./11.
UKUPNO	121.874,0	122.289,0	27.294,9	22,3
1 Opći prihodi i primici	78.663,1	79.034,3	17.685,2	22,4
2 Doprinosi za obvezna osiguranja	38.706,8	39.350,8	9.199,9	23,4
3 Vlastiti prihodi	49,4	69,7	9,1	13,1
4 Prihodi za posebne namjene	3.206,2	2.085,6	231,2	11,1
5 Pomoći	676,2	1.254,5	107,3	8,6
6 Donacije	17,9	14,0	1,2	8,3
8 Namjenski primici	554,4	480,2	61,0	12,7

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupni **rashodi poslovanja u prvom tromjesečju 2012. godine** planirani su u iznosu od 27,1 milijardu kuna, a **rashodi za nabavu nefinancijske imovine** u iznosu od 205,6 milijuna kuna.

Tablica 3: Rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji u prvom tromjesečju 2012. godine

mil. HRK	2010.	Plan 2011.	Plan I.-III. 2012.	Indeks 12./11.
UKUPNO	121.874,0	122.289,0	27.294,9	22,3
3 Rashodi poslovanja	120.323,3	120.323,8	27.089,3	22,5
31 Rashodi za zaposlene	22.295,3	22.734,1	5.604,5	24,7
32 Materijalni rashodi	8.186,7	9.004,3	1.756,8	19,5
34 Financijski rashodi	6.925,1	7.590,7	2.141,3	28,2
35 Subvencije	6.582,2	6.314,4	828,1	13,1
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	5.604,2	5.036,5	871,0	17,3
37 Naknade građ.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	64.885,4	64.496,0	15.161,5	23,5
38 Ostali rashodi	5.844,4	5.147,7	726,1	14,1
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	1.550,7	1.965,3	205,6	10,5

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi za zaposlene planirani su u iznosu od 5,6 milijardi kuna što čini 24,7 posto plana za 2011. godinu i omogućit će redovnu isplatu plaća u prvom tromjesečju 2012. godine.

Materijalni rashodi planirani su u iznosu od 1,8 milijardi kuna. Unutar ovog iznosa planirani su isključivo rashodi neophodni za nesmetano funkcioniranje proračunskih korisnika državnog proračuna.

Financijski rashodi planirani su u iznosu od 2,1 milijardi kuna od čega 2,0 milijardi kuna rashoda za kamate.

Subvencije su planirane u iznosu od 828,1 milijun kuna što će omogućiti nastavak ključnih programa koji se odnose na ovu kategoriju rashoda u prvom tromjesečju 2012. godine.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna planirane su u iznosu od 871,0 milijuna kuna od čega se najveći dio, 400,3 milijuna kuna, čine dodatna sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije. Pomoći županijama te općinama i gradovima na područjima posebne državne skrbi u razdjelu 025 – Ministarstvo financija planirane su u iznosu od 64,8 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirane su u iznosu od 15,2 milijarde kuna kako bi se omogućilo redovito funkcioniranje i stabilnost mirovinskog i zdravstvenog sustava te socijalnih programa. Unutar ovog iznosa osigurane su mirovine u iznosu od 8,7 milijardi kuna, naknade u sustavu

zdravstva od 4,1 milijardu kuna, porodične naknade od 535,4 milijuna kuna i dječji doplatak od 435,0 milijuna kuna.

Ostali rashodi planirani su u iznosu od 726,1 milijun kuna. U okviru ove kategorije planirana su sredstva za tekuće i kapitalne donacije u iznosu od 340,8 milijuna kuna, proračunsku pričuvu u iznosu od 40,0 milijuna kuna i kapitalne pomoći od 324,8 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine planirani su u iznosu od 205,6 milijuna kuna što je u skladu s odredbama Zakona o proračunu prema kojima korisnici u fazi privremenog financiranja ne mogu stvarati nove obveze, već izvršavati isključivo dospjele obveze po kapitalnim projektima u tijeku.

RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2012. GODINE

U prvom tromjesečju 2012. godine prihodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 25,2 milijarde kuna, a rashodi državnog proračuna u iznosu od 27,3 milijarde kuna. Manjak državnog proračuna u prvom tromjesečju 2012. planiran je u iznosu od 2,1 milijarde kuna.

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

mil. HRK	2010.	Plan 2011.	Plan I.-III. 2012.	Indeks 12./11.
Prihodi poslovanja	107.466,4	107.051,9	25.078,1	23,4
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	318,3	351,3	96,6	27,5
Rashodi poslovanja	120.323,3	120.323,8	27.089,3	22,5
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.550,7	1.965,3	205,6	10,5
Razlika - višak/manjak	-14.089,3	-14.885,8	-2.120,2	14,2

B. RAČUN FINANCIRANJA

mil. HRK	2010.	Plan 2011.	Plan I.-III. 2012.	Indeks 12./11.
Primici od financijske imovine i zaduživanja	35.539,0	24.474,9	5.722,7	23,4
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	20.880,2	11.741,1	3.602,5	30,7
Novčana sredstva na početku fiskalne godine	0,0	2.152,0	0,0	x
Promjena u stanju depozita	-569,5	0,0	0,0	x
Neto financiranje	14.089,3	14.885,8	2.120,2	14,2
Višak/manjak + neto financiranje	0,0	0,0	0,0	x

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja za prvo tromjesečje 2012. planirani su u iznosu od 5,7 milijardi kuna. U strukturi primitaka od financijske imovine i zaduživanja 5,6 milijardi kuna odnosi se na primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora. Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova planirani su u iznosu od 58,3 milijuna kuna.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u navedenom razdoblju planirani su u iznosu od 3,6 milijardi kuna. U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći udio, od čak 77,6%, imaju izdaci za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise u zemlji u iznosu od 2,8 milijarde kuna. Izdaci za dane zajmove iznose 436,4 milijuna kuna od čega na jamstvenu pričuvu otpada 400 milijuna kuna. Ukupni izdaci za dionice i udjele u glavnici u prvom tromjesečju 2012. planirani su u iznosu od 57,7 milijuna kuna, izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova 190,2 milijuna kuna, a izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice u zemlji 122,0 milijuna kuna.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI ODLUKE

U točki I. Odluke daje se Opći dio Odluke koji sadrži:

- A Račun prihoda i rashoda
- B Račun financiranja

U točki II. Odluke daje se:

Pregled prihoda i rashoda, primitaka i izdataka po ekonomskoj klasifikaciji.

U točki III. Odluke daje se:

Raspored rashoda i izdataka raspoređenih po korisnicima i programima.

U točki IV. Odluke utvrđuje se visina proračunske zalihe u prvom tromjesečju 2012.

Točkom V. stavkom 1. Odluke utvrđuje se iznos do kojeg se Vlada Republike Hrvatske može zadužiti na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala u razdoblju privremenog financiranja, iskazanog u Računu financiranja Odluke.

Stavkom 2. određuje se da tekuće otplate glavnice državnog duga i pripadajuće kamate imaju u izvršavanju Odluke prednost pred svim ostalim rashodima i izdacima.

U stavku 3. utvrđuje se ukupna visina zaduženja i tekućih otplata glavnice duga iskazanih u financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.

U točki VI. Odluke utvrđena je visina novih financijskih jamstava i jamstvene zalihe u razdoblju privremenog financiranja. Za dana financijska jamstva zaračunava se provizija u skladu s propisima kojima se uređuju državne potpore u obliku jamstava.

Točkom VII. Odluke regulira se pitanje preraspodjele sredstava planiranih u Odluci za rashode poslovanja i za nabavu nefinancijske imovine, za izdatke za dane zajmove i izdatke za dionice i udjele u glavnici u okviru u Odluci planiranih sredstava za navedene rashode i izdatke.

Sredstva učešća Republike Hrvatske planirana u ovoj Odluci za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz predpristupnih programa pomoći Europske unije mogu se preraspodjeljivati samo između tih projekata.

Točkom VIII. Odluke utvrđeno je da Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Agencija za upravljanje državnom imovinom doneseni financijski plan za prvo tromjesečje 2012. godine dostavljaju Hrvatskom saboru radi davanja suglasnosti u skladu s člankom 35. Zakona o proračunu.

Navedeni financijski planovi bit će sastavni dio njihovih godišnjih financijskih planova koje će dostaviti na suglasnost Hrvatskom saboru istovremeno sa Prijedlogom Državnog proračuna za 2012. godinu i projekcijama za 2013. i 2014. godinu.

U točki IX. Odluke utvrđeno je da se u izvršavanju Odluke na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. godinu, osim odredaba koje nisu primjenjive u razdoblju privremenog financiranja ili su na drugačiji način uređene ovom Odlukom.

Točkom X. uređuje se primjena Naredbe o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2011. godini u razdoblju privremenog financiranja.

U točki XI. utvrđuje se da će se Odluka objaviti u Narodnim novinama i stupiti na snagu 1. siječnja 2012.